

17.12.2024

Statsbudsjettet for 2026 – innspill fra Creo

Creo – forbundet for kunst og kultur er Norges største kunstnerorganisasjon med 11.000 medlemmer. Creos medlemmer arbeider innenfor alle deler av kulturlivet; Noen er artister, noen er utøvende musikere i et band, i et ensemble, i en kirke eller i et orkester. Noen er pedagoger eller underviser i musikk eller andre kunsthøgskoler, på videregående skoler, i private og kommunale kulturskoler, ved en høyskole eller et universitet. Noen er låtskrivere eller komponister eller begge deler. Noen danser ballett eller moderne dans, noen jobber med lyd og lys eller gjør andre ting «bak scenen» og noen er musikkterapeuter.

I Meld.St. 22 (2022-2023) **Kunstnarkår etableres følgende samfunns mål for kulturpolitikken:**

Eit velfungerande og godt samfunn inneheld og legg til rette for kunst og kunstnarar – fordi kunst bidreg til meningsfulle liv og dimed meningsfull samfunnsutvikling, men òg fordi kunsten er ein viktig del av den demokratiske infrastrukturen, som rom for frie ytringar og diskusjon.

Dette er overordnede mål Creo kan stille seg bak. Men dette er abstrakte mål som i den praktiske politikken må fylles med innhold. Et aktivt og mangfoldig kunst- og kulturliv er viktig for å gi den enkeltes liv et rikere og mer fullverdig innhold. Kultur bidrar også til verdiskapning, kompetanse, læring, helse og toleranse. Kunst- og kulturuttrykk har en verdi i seg selv og for seg selv.

Forsvarets musikk (FMUS) forvalter og formidler en sentral del av Norges musikkhistorie, og den militære kulturarv og tradisjon. FMUS skal samtidig utgjøre et bindeledd mellom Forsvaret og sivilsamfunnet gjennom en bredt og variert anlagt konsertaktivitet og som en viktig del av Norges totale kulturelle infrastruktur. Dette er FMUS sin samfunnsrolle. FMUS skal også bidra til ivaretagelse og videreutvikling av militær profesjonsidentitet og profesjonskultur.

FMUS besitter i dag meget høy faglig kvalitet, men denne kvaliteten er svakt forankret og beskrevet i Forsvarsdepartementet og i Forsvaret. Forsvarsdepartementet og Forsvaret som eier har gjennom 200 år i svært liten grad uttrykt noen faglig ambisjon eller forståelse for hvordan kulturinstitusjonen FMUS skal forvaltes på en god måte, med unntak av St meld 19 (1992 – 1993) Om Forsvarsmusikken og St.meld 33 Kultur å forsvare (2008 – 2009). Den siste meldingen tok til orde for en styrking av Forsvarets musikk gjennom en gradvis og moderat opptrapping. Nå, 14 år etter ser vi at det motsatte har skjedd. Musikerstillinger har gått tapt, og stadige trusler om nedskjæringer og nedleggelse fører til stress og helseplager for de ansatte. Dette er dokumentert i undersøkelsen Arbeidsmiljø og helseprofil hos musikere – en spørreundersøkelse blant profesjonelle militære og sivile musikkorkestre i Norge.

Det var derfor svært gledelig at det kom en ekstra bevilgning til FMUS nå i 2024! Creo håper dette er et uttrykk for en videre styrking av Forsvarets musikk. En styrking som vil oppfylle ambisjonene om å opprettholde kvaliteten, samt gjøre FMUS til en attraktiv arbeidsplass for musikere. Dette i tråd med ambisjonene beskrevet i Forsvarets langtidsplan som ble enstemmig vedtatt i Stortinget i juni.

I en videre styrking av FMUS vil det være sentralt å sørge for at korpene har en besetning og bemanning som er stor nok til å takle det arbeidspresset og kravet til allsidighet de står overfor.

- **Creo ber om en reversering av kuttet i 8 musikerstillinger og 4 kunstneriske ledere som ble gjennomført i 2018, og at det legges en plan for en ytterligere oppbemanning.**

FMUS er sterkt underfinansiert i dag og har et etterslep på investeringer på flere millioner kroner. Dersom FMUS skal ha økonomiske rammer på samme nivå som andre sammenliknbare kulturinstitusjoner, vil det kreve økte bevilgninger også i fremtiden.

- **Creo ber om at det legges en plan for en langsiktig og stabil opptrapping av bevilgningene til Forsvarets Musikk med mål om en finansiering på nivå med sammenliknbare sivile kulturinstitusjoner.**

I alt for mange år har mangelen på økonomisk prioritering og faglige ambisjoner gjort at virksomheten verken har vært drevet i tråd med de politiske føringene som er beskrevet gjennom stortingsmeldinger eller i henhold til sektoransvarsprinsippet i Staten. Vi ser at FMUS gis svært liten mulighet for å utnytte sitt fulle potensiale som kulturinstitusjon i dagens forvaltningsmodell med gjentakende nedleggingsforslag, interne endringsprosesser, og uforutsigbare og stadig dårligere økonomiske vilkår.

- **Det må gjøres en grundig vurdering av dagens organisering av Forsvarets musikk med mål om å finne en forvaltningsmodell som sikrer forutsigbarhet og forsvarsmusikkens egenart som kulturbærer i Forsvarets uniform. En slik utredning bør vurdere om FMUS kan forvaltes som museene i Forsvaret, evt at det opprettes en kulturetat sammen med Forsvarsmuseene**

Med vennlig hilsen

Hans Ole Rian
Forbundsleder
Creo – forbundet for kunst og kultur